ગુજરાત સ્તોત્ર.

હિંદભૂમિ હે માત! નિર્મળ ત્હારા ઉદર પર:
ગુણવંતી ગુજરાત! પાલવ સમ પથરાઈ છે.

"મણિકાન્ત."

મુંબઈ

ૐ

ગુજરાત સ્તોત્ર.

(ગુર્જર રાજ્યના ટુંકા ઇતિહાસ સાથે)

(સચિત્ર)

લેખક, "મણિકાન્ત."

તે

શંકરલાલ મગનલાલ પંડ્યા હળધરવાસવાળા.

"મણિકાન્ત-કાવ્યમાળા" તથા "પાપી પિતા અને સદ્ગુણી સીતા"
ઇ૦ ના લેખક.

ઠે૦ ગાયવાડી, માધવજી ઠાકરશીનો માળો-**મુંબઇ નં. ૨.**

પ્રકાશક,

ચુનીલાલ લલ્લુભાઈ બ્રહ્મભટ્ટ હળધરવાસવાળા.

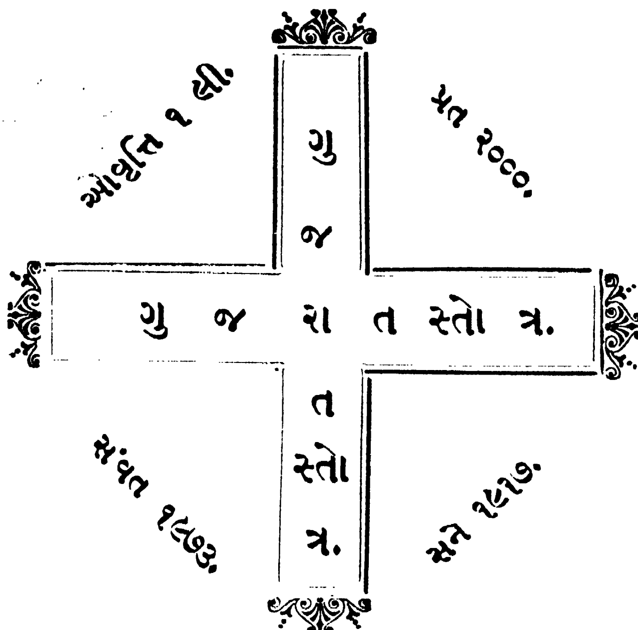
ઠે૦ રણછોડદાસ મથુરાંદાસની કું. શેકમેમન સ્ટ્રીટ-**મુંબઇ નં. ૨.**

સોલએજન્ટ,

સોજીતરીયા બ્રધર્સ-બુકસેલર્સ.

ઠે. લખમીદાસ ખીમજીનો માળો, ગણેશવાડી-**મુંબઈ નં. ૨.**

કીંમત રૂ. ૦-૩-૦.

અમદાવાદ, સલાપોસ રોડ
ધી ડાયમંડ જ્યુબિલી પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં
પરીખ દેવીદાસ છગનલાલે છાપી.

સૂચના છુટક નકલ મંગાવનારે રૂ.૦-૩-૬ની પોષ્ટનીટીકીટ મોકલવી

ભીમદેવનું પ્રભાસના રક્ષણ અર્થે પ્રયાણ.

ભીમદેવ બહાદુર, હતું તેટલું સૈન્ય લઇ'
અટકાવા તે પર, પ્રભાસ પાટણ પર ગયો'

" મણિકાન્ત."

(જુઓ પેજ ૨૫)

સતીનો શ્રાપ.

કેશવ નાર અનાથ, આપ્યા શ્રાપ સતી થતાં!
યવન અરીને હાથ, રાજ્ય જજો ગુજરાતનું!

" મણિકાન્ત."

ॐ

અર્પણ પત્રિકા.

જે મહાત્માઓ સ્વદેશની તન મન અને ધનથી સતત
સેવા કરે છે, સ્વદેશ બંધુઓની ઉન્નતિ અર્થે
અનેક કષ્ટ સહન કરે છે. અને જેણે
પોતાનું જીવન સ્વદેશનેજ અર્પણ કર્યું
છે એવા મહાન દેશભક્તોને અને
હિંદના હિતેચ્છુઓને આ
લઘુ પુસ્તક પુજ્યભાવે
સપ્રેમ સમર્પણ
કરૂં છું.

લી. હિંદમાતાનો રંક બાળક,
"મણિકાન્ત."

જય ! ગરવી ગુજરાત !

હરિગીત.

દુનિયા તણા સૌ દેશમાં ભારત સકળથી શ્રેષ્ઠ છે !
જન જીવન અર્થે નિપજતું અતિ અન્ન માટે જયેષ્ઠ છે !
તેમાં વળી પ્રખ્યાત ! હે ! ગુજરાત ! તું ઝરતી અમી !
જય ! જય ! જગત વિખ્યાત ! ગરવી માત ! જય ! ગુર્જર ભૂમિ !

જય ભગવતી ! રસકસવતી ! તું છે ભૂમિ મનરંજની !
દુહિતા દયાળુ હિંદની હે ! પૂજ્ય ! પરદુઃખભંજની !
જોડી જડે ત્હારી ન કૈં જોતાં જગત આખું ભમી !
જય ! જય ! જગત વિખ્યાત ! ગરવી માત ! જય ! ગુર્જર ભૂમિ !

નિપજે અનાજ અપાર તુજમાં કૈંક ચીજો પાકતી !
ફલફૂલ પલ્લવ ઘાસ બારે માસ અઢળક આપતી !
દહીં દૂધ માખણ ઘૃત તણીતુજ રાજ્યમાં ના કૈં કમી !
જય ! જય ! જગત વિખ્યાત ! ગરવી માત ! જય ! ગુર્જર ભૂમિ !

નિર્મળ નદી નાળાં નવાણો નીરથી ભરચક રહે !
જંગલ અને ખેતર લીલાં તેમાં મધુર વાયુ વહે !
નિર્ભય બની પક્ષી પશુ આનંદમાં રહેતાં રમી !
જય ! જય ! જગત વિખ્યાત ! ગરવી માત ! જય ! ગુર્જર ભૂમિ !

બળવંત ને રણધીર કૈં શૂરવીર પાકયા તુજ કુખે !
હે માત ! ત્હારા માટ કૈં રણમાં પડયા સ્હામા મુખે !
રાજા મહારાજા થયા કૈં દેશ જીત્યા ઘા ખમી !
જય! જય! જગત વિખ્યાત! ગરવી માત! જય! ગુર્જર ભૂમિ!

કૈં શિયળવંતી નારીઓ નિજ શિયળને સંભાળવા !
ના પ્રાણની પરવા કરી ક્યારૂં પતિવ્રત પાળવા !
કૈં તો સતી થઇ નાથ સાથે દેહને અનહદ દમી !
જય! જય: જગત વિખ્યાત! ગરવી માત! જય! ગુર્જર ભૂમિ!

પ્રખ્યાત ને આબાદ સુંદર ગામ ત્હારા પડપરે !
તેમાં વસી તુજ બાળકો કલ્લોલમાં ક્રીડા કરે !
છે પૂર્ણ શ્રદ્ધા ધર્મમાં નિજ દેવ મૂર્તિ દિલ રમી !
જય! જય! જગત વિખ્યાત! ગરવી માત! જય! ગુર્જર ભૂમિ!

માતા પ્રશંસા શું કરૂં ? તુજ ગુણ ગણના થાય ના !
ઉપકાર છે અગણિત અમો પર આ ભવે ભૂલાય ના !
જય! જય! થજો! ત્હારો કથે **મણિકાન્ત** તુજ ચરણો ચૂમી!
જય! જય! જગત વિખ્યાત! ગરવી માત! જય! ગુર્જર ભૂમિ!

જય ! જન્મભૂમિ !

वंदेमातरम् !

"મણિકાન્ત"

ૐ

(ગુર્જર રાજ્યના ટુંક ઇતિહાસ સાથે.)

સોરઠા.

હિંદભૂમિ હે માત! નિર્મળ ત્હારા ઉદર પર;
ગુણવંતી ગુજરાત, પાલવ સમ પથરાઇ છે.

× × × × ×

જય! ગરવી ગુજરાત! માતૃભૂમિ ભારત સુતા!
જય! જય! જગ વિખ્યાત! વખાણ ત્હારાં શું કરૂં?

ગણાય હિંદુસ્થાન, વાડી વિશ્વંભર તણી!
તેમાં તું ગુજરાત! મિષ્ટ દ્રાક્ષનો માંડવો!

અસંખ્યનો આધાર, પોષક હે પરમેશ્વરી!
અન્નપૂર્ણા અવતાર! તું દેવી સૌન્દર્યની!

ખેતર રમ્ય રસાળ ! નિર્મળ કૈં નદીયો વહે !
લીલાં વૃક્ષ વિશાળ ! નંદન વન સમ વાડીઓ !

માતા બારે માસ, લીલી સાડી તું સજે !
ફળફૂલ પલ્લવ ઘાસ, અનાજ અઢળક આપતી !

બળદ ભેંસ ને ગાય, પળાય છે બહુ પ્રેમથી !
ઘૃત માખણુ દહીં થાય, જળ સમ પય વપરાય છે !

ગામ ઘણાં પ્રખ્યાત, દેવાલય જ્યાં દીપતાં !
"ધર્મ ઘેલી ગુજરાત," શ્રદ્ધાથી સેવા કરે !

કુવા તળાવ અપાર, જંગલ મંગલમય દીસે !
નિર્ભય થઇ તે ઠાર, પશુ પક્ષી ક્રીડા કરે !

અનાથ અને અપંગ, સાધુ સંત ભીખારીઓ !
નિર્બળ પ્રાણી અસંખ્ય, પોષે તું પરમેશ્વરી !

કરે વિદેશી વાત, હિંદ તણો હીરો ખરો !
છે ગરવી ગુજરાત, કાચુ સોનું સાંપડે !

પોષે તું નિજ બાળ, ને પોષે પરદેશનાં !
જય! જય! જય ! જીવપાળ! પરદુઃખભંજન હે! ભૂમિ !

પૃથ્વી **અક્ષયપાત્ર**, **કલ્પવૃક્ષ** સમ ઝાડ સૌ!
કામધેનુ ગૌ માત્ર, ગણાય છે ગુજરાતની!

જય! ગરવી ગુજરાત! ગરવાં ત્હારાં બાળકો!
ભોળાં ને નિર્ભ્રાન્ત, આત્મ તત્વને ઓળખે!

પર દુઃખ દેખી આપ, આંખ વિષે અશ્રુ ભરે!
જીવ હીંસા એ પાપ, જાણે જન ગુજરાતના!

મહેમાનોને માન, દિલભર દેવાને સદા!
પાથરતા નિજ પ્રાણ, પ્રેમ થકી ગુજરાતીઓ!

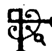
વિદ્યાનું રહેઠાણ, સાહિત્યે તું શોભતી!
કવિ લેખકની ખાણ, ગુણવંતી ગુર્જ્જર ભૂમિ!

જય! જનુની ગુજરાત! શૂરવીર પાકયા તુજ કુખે!
માતા ત્હારા માટ, પ્રાણ સમર્પણ કૈં થયા!

જયશીખર, વનરાજ, સિદ્ધરાજ, મૂળરાજ સૌ!
લઢયા રાખવા લાજ, **કરણે** મર્ણ ગણ્યું મીઠું!

જન્મભૂમિ! જય! માત! ગુણ ગણના તુજ થાયના!
હશે કોણ કમજાત? માતૃભૂમિનું માન નહે

માતા ત્હારૂં માન, સાચવવા સંતાન સૌ !
કરે શિર કુરબાન ! તો પણ બદલો ના વળે !

અગણિત મા ઉપકાર ! બાળક ત્હારાં શું ગૂંજે ?
ધન્ય ! ધન્ય ! અવતાર ! જે ત્હારા માટે મુઆ !

× × × × × × ×

પ્રથમ **વલ્લભીપુર**, રાજ્યધાની ગુજરાતની;
અઢાર રાજા શૂર, બસો વર્ષમાં થઈ ગયા.

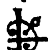
શિવમાર્ગી રાજન, **શિલાદિત્ય** છેલ્લો થયો;
ત્હેના સમયે અંત, આવ્યો **વલ્લભીપુરનો**.

પછી **ચાવડા** વંશ, **પંચાસર** ગાદી ગઈ;
જયશીખરનો ધ્વંશ, કરી **ભૂવડ** રાજા થયો.

નિજ જનુનીની કુખ, શોભાવી **જયશિખરે**;
રાખી સ્હામું મુખ, રણઘેલો રણમાં પડયો !

સાળો વીર **સુરપાળ**, જયશિખર રાજા તણો;
તેણે લીધી ભાળ, ગર્ભવંતી નિજ બ્હેનની.

પ્રગટયો પૂરે માસ, દીપ ચાવડા વંશનો;
વનમાં જનમ્યો ખાસ, નામ **વનૂ** ધારણ કર્યું.

બાળકુંવર **વનરાજ**, જયશિખરનો ઉછર્યો;
તેણે **ગુર્જર તાજ**, વન વેઠી ધારણ કર્યું.

પવિત્ર **સરસ્વતી** તીર, **પાટણ** શે'ર વસાવીને;
ત્હેને સ્થાપ્યું સ્થીર, પાટનગર ગુજરાતનું.

સુંદર અનુપમ શહેર, **અણહિલ્લપુર પાટણ** હતું!
લક્ષ્મીની ત્યાં લ્હેર, હતી અહા! અલકાપુરી!

વણીક **ચાંપો** ખાસ, મંત્રીશ્વર વનરાજનો;
પાવાગઢની પાસ, **ચાંપાનેર** વસાવીયું.

માતા! ત્હારૂં તેજ! વનરાજે વિકસિત કર્યું;
પ્રથમ કરી તેણેજ, ગુર્જર રાજ્યની સ્થાપના!

વર્ષ શાન્તિથી સાઠ, વનરાજે વહિવટ કર્યો;
એકંદર નૃપ સાત, થયા ચાવડા વંશમાં.

છેલ્લો નૃપ **સામંત**, નબળો ને વ્યસની હતો;
તેથી આવ્યો અંત, જયશિખરના વંશનો.

મુકી શિર પર તાજ, રાજા ગુર્જર દેશનો;
સોલંકી મૂળરાજ, મામાને મારી થયો!

સુધારા વધારા સાથે બીજી આવૃત્તિ થોડા
વખતમાં છપાઈ બહાર પડશે.

પાપી પિતા અને-
સદ્‌ગુણી સીતા.

લેખક, "**મણિકાન્ત**" હળધરવાસવાળા.

કન્યાવિક્રયની ક્રૂરતાનો અસરકારક ચિતાર! "કરે તેવું પામે" "સોબતે અસર" દારૂના દુર્ગુણનું ભયંકર અને હાનિકારક પરીણામ વિગેરે વિષયોનો સમાવેશ આ પુસ્તકમાં ઘણીજ સુંદર અને સરળ ભાષામાં કરવામાં આવ્યો છે માટે તાકીદે નામ નોંધાવો. અગાઉથી ગ્રાહક થનાર પાસેથી રૂ. ૦-૧૨-૦ પાછળથી રૂ. ૧-૦-૦.

અગાઉથી ગ્રાહક થનાર ગૃહસ્થે પોતાનું નામ ઠામ નીચેને શીરનામે નોંધાવવું.

પ્રકાશક,

સોજીતરીયા બ્રધર્સ-બુકસેલર્સ.

ઠે:-ગણેશવાડી, મુંબઇ નં. ૨.

પરાક્રમી મૂળરાજ, બળવતો બહાદુર હતો !
તાએ કીધા તાજ, કચ્છ અને સોરઠ તણા !

સોલંકી કુળ ભાણુ, રાજ્ય વધાર્યું શૌર્યથી;
ફરતી ત્હેની આણ, આબુથી રેવા સુધી.

રૂદ્રમાળ વિખ્યાત ! બંધાવ્યો સિદ્ધપુરમાં;
સ્થળે સ્થળે ગુજરાત, શિવાલયો સ્થાપિત કર્યા.

મહારાજા મૂળરાજ, પછી ચાર રાજા થયા;
હાલ્યું ગુર્જર તાજ, ભીમદેવના વખતમાં.

ગઝનીનો સુલતાન, મહમદ તે ગુજરાત પર;
કરવાને તોફાન, ઓચિંતો આવ્યો ચઢી !

ભીમદેવ બહાદુર, હતું તેટલું સૈન્ય લઈ !
અટકાવા તે પૂર, પ્રભાસપાટણ પર ગયો !

યુદ્ધ થયું તે ઠાર, રજપૂતો શૂરથી લડ્યા;
ગુર્જરપતિની હાર, થતાં યવન ઉન્મત્ત બન્યા.

દેવળ લૂંટ્યું ખ્યાત ! સોમનાથ મહાદેવનું !
ધર્મઝનુની જાત, શિવલિંગના કડકા કર્યા !

કરી ઘણું નુકસાન, અખૂટ દૌલત લેઈને;
ગીઝનીનો સુલતાન, મહમદ ગયો સ્વદેશમાં.

સંભાળ્યું નિજ રાજ્ય, આવી પાટણમાં ભીમે;
પછી કર્યું એ કાજ, **સીંધ** દેશને સર કર્યો.

વણિક **વિમળશા** એક, થયો ભીમના સમયમાં;
દે'રાં કર્યાં અનેક, **આરાસુર, આબુ** પરે.

ભીમ પછીથી **કરણ**, બેઠો રાજ્યાસન પરે;
તેણે કીધાં શરણ, **ધંધુકા, મહેવાસને.**

મોઢેરા છે ગામ, ત્યાં તેણે ઉત્સાહથી;
કરણસાગર નામ, તળાવ બંધાવ્યું રૂડું.

સોલંકી **સિદ્ધરાજ**, કરણ પછી રાજા થયો;
રૂદ્રમાળનું કાજ, અપૂર્ણ તે પૂરૂં કર્યું.

કેંક કુવાને વાવ, સિદ્ધરાજે બંધાવીને;
સહસ્ત્રલિંગ તળાવ, ખોદાવ્યું પાટણપુરે.

મુનસર અને **મલાવ**, વિરમગામ, વિરાટમાં;
બે પ્રખ્યાત તળાવ, બંધાવ્યાં **માતુશ્રીએ.**

નિજ કબુલેલી નાર, રંભા **રાણકદેવડી!**
તેને રા’ખેંગાર, **જુનાગઢનો** લઈ ગયો!

શિક્ષા કરવા કાજ, અને **પદ્મિની** આણવા;
સોલંકી સિદ્ધરાજ, સૈન્ય લઈ ગઢ પર ગયો.

ગઢનાં દીધાં દ્વાર, ખેંગારે ઝૂઝી કરી!
ઘેરો વર્ષજ બાર, જુનાગઢ પાછળ રહ્યા!

અંતે આપી હાર, યુદ્ધ કરીને **રાહને!**
રણે પડયો ખેંગાર, જુનાગઢ કબજે કર્યો!

પદ્મિનીને લઈ સાથ, પાછા પાટણ આવતાં;
રાણક નાર અનાથ, સતી થઈ **વઢવાણમાં!**

પરાક્રમી સિદ્ધરાજ, કબજે કીધો **માળવો;**
સત્તા નીચે રાજ્ય, **અચળેશ્વર, ચંદ્રાવતી.**

ત્યાર પછી નૃપ પાંચ, એ વંશે આવી ગયા;
ના’વી ઉન્હી આંચ, ત્યાં સુધી ગુજરાતને.

સિદ્ધરાજ નિરવંશ, મરણ તણે શરણે થયો;
ભાયાતોને વંશ, ગાદી ગઈ ગુજરાતની.

શૂરો **કુમારપાળ,** સામંતોની સ્હાયથી;
ખટપટ કરી અપાર, પાટણનો રાજા થયો.

જૈન ધર્મ ધરનાર, સાધુ **હેમાચાર્યનો;**
હતો અતિ ઉપકાર, તેથી નૃપ **શ્રાવક** થયો !

બંડખોરનું જોર, કુમારપાળે તોડીને;
કોકણગને નાગોર, જીતીને તાબે કર્યાં !

બંધાવ્યાં બહુ ઠાર, દે'રાં અને શિવાલયો;
કીધો જીર્ણોદ્ધાર, પ્રભાસના દેવળ તણો.

અજેપાળ, મૂળરાજ, એ બે ત્યાર પછી થયા;
ત્હેના અમલે રાજ્ય, સંભાળ્યું **ભોળા ભીમે.**

ઘોરી મહમદશાહ, ચઢી આવ્યો ગુજરાત પર;
ભીમે રોકી રાહ, પાછો વાળ્યો તેહને !

ભડવીર ભે.જો **ભીમ, સોમેશ્વર** સાથે લઢયો !
પ્રાક્રમ કર્યું અસિમ ! આણુ ફરી **અજમેરમાં** !

આવ્યું બે ત્રણ વાર, યવન સૈન્ય ગુજરાત પર;
પ્રથમ ભીમની હાર, **પુનરપિ પાટણ** મેળવ્યું.

ખાસ વાંચવા લાયક પુસ્તકો !

સચિત્ર મણિકાન્ત કાવ્યમાળા (આવૃત્તિ ૫ મી) ... ૨—૦—૦
,, સંગીત મંગળમય (,, ૭ મી) ... ૦—૫—૦
,, સંગીત સુબોધ બીંદુ (,, ૨ જી) ... ૦—૫—૦
,, નિર્ભાગી નિર્મળા (,, ૫ મી) ... ૦—૫—૦
,, ગુજરાત સ્તોત્ર (ગુર્જ્જર રાજ્યના ટુંકા ઇતિહાસ સાથે) ૦—૩—૦
બ્રહ્મહત્યા યાને આપઘાત કે ખૂન?... ... ... ૦—૨—૦
જ્ઞાન-પ્રવાહ ... ... ૦—૧—૦
કલાપિનો કેકારવ ... ... ૨—૦—૦
કલાપિનો વિરહ... ... ... ૧—૪—૦
કલાપિનું સાક્ષર જીવન ... ... ૦—૫—૦
હરિપ્રેમ પંચદશી (ભરત કવિ કંથારીઆની) ... ... ૧—૦—૦
ભક્તિ દર્શન ... ... ૧—૦—૦
ચાર યોગી (અસરકારક) ... ... ૦—૧૨—૦
બહારે વસંત (ગઝલો)... ... ... ૦—૪—૦
કીસન બાવની ... ... ૦—૪—૦
શીવા બાવની ... ... ૦—૮—૦
ગંગા લહેરી ... ... ૦—૩—૦
રંભા શુક સંવાદ ... ... ૦—૨—૦
શ્રી ભોજસુબોધ રત્નમાળા ... ... ૨—૦—૦
અદ્‌ભુતાનંદ-મોક્ષમાર્ગ ... ... ૧—૦—૦
જ્ઞાનોત્તેજક કાવ્ય (ઘટાડેલી કીંમત) ... ... ૧—૦—૦
કાન્તિ કળા (,,) ... ... ૦—૮—૦
હીંદુ બેરીસ્ટર યાને સદ્‌ગુણી સુમન (,,) ... ... ૦—૧૨—૦

સોજીતરીયા બ્રધર્સ-બુકસેલર્સ.

ઠે. ગણેશવાડી—મુંબઇ નં. ૨.

બધા મળીને બાર, સોલંકી રાજા થયા;
પછી રાજ્ય તલવાર, ગઈ વાઘેલા વંશમાં.

વિશાળદેવ સરદાર, વાઘેલો વરાટનો!
તેણે ત્રિભુવનપાળ, પાસેથી પાટણ લીધું !

વાઘેલાનો વંશ, ઘેલાની ઘેલાઈથી !
માધવ નાગે ડંશ, ઓ દેવી ! તુજને દીધો !

ઉર્વશિનો અવતાર ! પ્રધાનપત્નિ નિરખતાં !
ગુજર્જરનો સરદાર, વાઘેલો ઘેલો બન્યો !

પ્રધાનને પરગામ, પ્રપંચ સાધી પાઠવ્યો !
પધરાવી નિજધામ, હરણ કરી હરિણાક્ષીને !

ભાભી રક્ષણ કાજ, કેશરી સમ કેશવ લઢયો !
છતાં રહી ના લાજ, કેશવ કિર્ત્તિ સહ મુઓ !

કેશવ નાર અનાથ, આપ્યો શ્રાપ સતી થતાં !
યવન અરિને હાથ, રાજ્ય જજો ગુજરાતનું !

થતાં પૂર્ણ નિજ કામ, માધવ આવ્યો ગામમાં !
ઉજ્જડ જોયું ધામ ! વાત સુણી વિપરીત થયો !

ગઝલોના શૉખીનો અને પ્રેમમસ્ત વાંચકો માટે ખાસ!

હરિપ્રેમ પંચદશી.

ક્લાન્ત કવિ. બાલાશંકર ઉ. કંથારીઆ કૃત. આ પુસ્તક પ્રેમ અને વિરહની ગઝલોથી વિભૂષિત છે. વાંચવાથી અત્યંત આનંદ તથા જ્ઞાન પ્રાપ્ત થાય છે. તેમાં મુકેલો **કાવ્ય જીવન** નામનો લેખ ખાસ મનન કરવા લાયક છે. અસલ કીં. રૂ. ૧-૦-૦ ઘટાડેલી કીં. રૂ. ૦-૧૨-૦.

કલાપીનું સાક્ષર જીવન.

લાઠીના ઠાકોરશ્રી **સુરસિંહજી** (કલાપી) નું રસમય સાક્ષર જીવન. તેમના અતિ ગાઢ અને લાંબા પરિચયવાળા રા. **સંચિત**ના હસ્તે લખાયેલું છે, અને તે કલાપીને વખાણનારા પ્રેમમસ્ત વાંચકોને ખાસ વાંચવા લાયક છે.
કીં. રૂ. ૦-૫-૦.

કલાપીનો વિરહ.

રાજવીકવિ "**કલાપી**"ના ખાસ અંગતમિત્ર મસ્તકવિ **ત્રિભુવન**નો લખેલો આ વિરહ પ્રેમી વાંચકોને વાંચી મનન કરવા લાયક છે. ઉંચા કાગળ ઉપર છાપેલું પાકી બાંધણીનું પુસ્તક કીં. રૂ. ૧-૪-૦.

સોજીતરીઆ બ્રધર્સ-બુકસેલર્સ.
ગણેશવાડી મુંબઇ નં. ૨.

દિલ્હીનો સુલતાન, **અલ્લાઉદ્દીન ખૂની** હતો !
માધવ મૂકી માન, શાહ તણે શરણે ગયો !

ઉત્તમ **નાગર** ન્યાત, છતાં વૈરને વશ થઈ !
ગર્વ ધરી ગુજરાત, **યવન અતિથિ** નોતર્યાં !

અલફખાન મિજબાન, આવ્યો સૈન્ય સુંઢાડીને !
શત્રુનું સન્માન, શૌર્ય સહિત કર્ણે કર્યું !

ગ્રહી હાથ હથિયાર, શૂરવીર તુજ પુત્રો લડ્યા !
યવન કર્યાં કૈં ઠાર, રક્તે ત્રસ કરી તહેને !

બરછી ને તલવાર, ભાલા ભારે ઉછળતા !
બંદૂકોના બા'ર, તીર તણી વૃષ્ટિ થતી

દુશમન સૈન્ય અપાર, તથા **સતીના** શ્રાપથી !
કર્ણ તણી થઈ હાર, રજપૂતો રણમાં પડ્યા !

નિજ કુળ લજ્જા કાજ, નાઠો એ કન્યા લઈ !
છતાં રહી ના લાજ, રવડી **વાઘેલો** મુઓ !

ધરી રાજ્યનો પાઘ, મહેમાનો માલિક બન્યા !
દેશદ્રોહીનો ડાઘ, **માધવ** નામ પરે રહ્યો !

કલાપીનો કેકારવ. — આ પુસ્તક સુપ્રસિદ્ધ છે એટલે તેનું વિવેચન કરવાની જરૂર નથી. નવી આવૃત્તિ કીં. રૂ. ૨–૦–૦.

કિસન બાવની. — હિંદુસ્તાની ભાષામાં ઉત્તમ કવિતોનો સંગ્રહ ગુજરાતીમાં અર્થ સાથે. આ પુસ્તકમાં પ્રગટ કરવામાં આવ્યો છે. કવિત, જડઝમકવાળાં તથા બોધક છે. કીં. રૂ. ૦–૪–૦.

શિવા બાવની. — આ પુસ્તકમાં કવિરાજ ભૂષણ કૃત શિવાજી મહારાજના વિરત્વની પ્રશંસાનાં ઉત્તમ અને અસરકારક કવિતોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. કીં. રૂ. ૦–૮–૦.

કેશવકૃતિ — આ પુસ્તક સુપ્રસિદ્ધ છે. એટલે તેનું વિવેચન કરવાની જરૂર નથી. નવી આવૃત્તિ.
કીં. રૂ. ૧–૮–૦.

નીલમ અને માણેક. — રા. રા. દેલવાડા કૃત–અત્યુત્તમ સંસારિક બોધક નૉવેલ આઠ ભાગમાં દરેક બે ભાગની
કીં. રૂ. ૨–૪–૦.

કરણે કીધો કે'ર, **કરણ** થકી લડવું હતું !
જન્મભૂમિને ઝેર, ઘટે ન **માધવ** આપવું !

યવને કીધો કે'ર, આવીને ગુજરાત પર !
લૂંટી ખેતર શે'ર, બાળીને ઉજ્જડ કર્યાં !

દે'રાં તોડ્યાં ખ્યાત ! ભાગી અદ્ભુત મૂર્ત્તિઓ !
સૌ દેવળનો તાત, **રૂદ્રમાળ** ખંડિત કર્યો !

જોર જુલ્મથી માત ! વટલાવ્યાં તુજ બાળકો !
કૈં નો કીધો ઘાત ! રક્ત તણી સરિતા વહી !

કુળવંતી કૈં નાર, શિયળવ્રત સંભાળવા !
દેહ તજ્યો તત્કાળ, કન્યાઓ કૂવે પડી !

ઉષ્ણ અશ્રુ હે માત ! ત્હારી આંખ થકી ખર્યાં !
ગયાં વહી-**ખંભાત** ! **અખાત**ને ખારો કર્યો !

પડી પરાયે હાથ ! પવિત્ર માતા હાય ! તું !
પુનરપિ પૃથ્વીનાથ ! નિપજ્યો ના ગુજરાતમાં !

વાવેલું વનરાજ, મૂળરાજે મ્હોટું કર્યું !
સંભાળ્યું સિદ્ધરાજ, કર્ણે કાપ્યું વૃક્ષ એ !

સ્થાપન ગુર્જર રાજ્ય, સૈકા સાત વિષે થયું;
અને થયું તારાજ, સને તેરસો ચારમાં.

ત્યાર પછીનો કાળ, અંધાધૂંધીમાં ગયો !
માતા ! ત્હારાં બાળ, પડ્યાં પરાધિન પીંજરે !

ટોળાં વાર અનેક, પરદેશી તીડો તણાં !
આવ્યાં ગુર્જર ક્ષેત્ર, ચણ ચુણી ચાલ્યાં ગયાં !

મારફાડ ને ત્રાસ, લુંટ થકી લક્ષ્મી લઈ !
જાનમાલનો નાશ, કરી કૈંક રાજી થયા !

* * * * *

ઓ બાપુ ! **વનરાજ** ! સૂતો તાણી સોડ તું !
પાટણ ત્હારૂ આજ ! પરદેશી હસ્તે ગયું !

રણધીરા **મૂળરાજ** ! **સિદ્ધરાજ** ! વિજયી સુણો !
ગુજર્યું ગુર્જર રાજ્ય ! પુનરપિ જન્મો આ ભૂમિ !

ક્યાં આ **પાટણ ગામ** ? ક્યાં એ **પાટનગર** રૂડું ?
ક્યાં છે ? દોર દમામ ! સ્વતંત્ર ગુર્જર રાજ્યનો !

ક્યાં છે ? વીર રજપૂત ! વીરાંગનાઓ પણ નથી !
ધન ભંડાર અખૂટ ! હતોં હવે તે ક્યાં ગયો ?

સન્મિત્ર કે શયતાન ?	છુપી પોલિસનાં બહાદુર કામોથી વાકેફ થવું હોય તો આ પુસ્તક વાંચો. મિત્ર બની શયતાનનું કામ કરનારની કૃતઘ્નતાનો આબેહુબ ચીતાર કીં. રૂ. ૧-૦-૦.
પ્રેમ પીંજર કે કાલ રાત્રીનું ખૂની ખંજર	આ પુસ્તક એક અદ્ભુત રસમય ડીટેકટીવ નૉવેલ છે. સુંદર સોનેરી પાકુ પુઠું કીં. રૂ.૧-૦-૦.
ભેદક ખૂન.	વાંચી જોજો. આ ડીટેકટીવ નવલકથા તમોને સંપૂર્ણ માહિતી મેસમેરીઝમના પ્રયોગથી થતાં બુરાં કામોથી આપશે. કિંમત ફક્ત રૂ. ૧-૦-૦ પોસ્ટેજ જુદું.
સરલા.	અસહ્ય દુઃખ સહેવા છતાં સત્યનો જય વિગેરે બાબતો રસપૂર્ણ રીતે રજુ કરનારી સંસારી નવલકથા. એક વખત અવશ્ય વાંચો. લગભગ ત્રણસો પૃષ્ઠ અને પાકું સોનેરી પૂઠું હોવા છતાં કિંમત માત્ર રૂા. ૧) પોસ્ટેજ જુદું.

સોજીતરીઆ બ્રધર્સ બુકસેલર્સ.

ગણેશવાડી મુંબઈ નં. ૨.

રૂદ્રમાળનું રૂપ ! જોતાં ભૂપ જશો ભૂલી !
હાડ ઉભાં છે ચૂપ ! આત્મા તો ઉડી ગયો !

સહસ્ત્રલિંગ તળાવ ! "ક્યાં છે ?" પંથી પૂછતો !
"આ ઝાંખો દેખાવ ! આ ઠેકાણે તે હતું !"

નથી ! નથી ! કૈં હાય ! હતું પ્રથમ તે કંઈ નથી !
યવન તણો અન્યાય ! નાશ કર્યો સૌન્દર્યનો !

કુદરત સેવા કાજ, ચક્ર ફરે જે કાળનું !
તેણે ગુર્જ્જર રાજ્ય, ભાગીને ભૂકો કર્યું !

* * * * *

પ્રથમ રાજ્ય **રજપૂત**, પછી **મુસલમાની** થયું;
તેનો આણી અંત, **મોગલ** સત્તાધિશ થયા.

મહાન **મોગલ** રાજ્ય, અંતે તે નિર્બળ થયું;
તેથી ગુર્જ્જર તાજ, ગયું **મરાઠા** હસ્તમાં.

કૈંક વર્ષ શિરતાજ, બની રહ્યા ગુજરાતમાં;
અંતે ગુર્જ્જર રાજ્ય, સંભાળી તે ના શક્યા.

લૂંટફાટ ને ત્રાસ ! બળવા જાગ્યા બહુ સ્થળે;
કૈંક **પરગણાં** ખાસ, સોંપ્યાં **બ્રિટિશ** રાજ્યને.

પેશ્વાનો પણ ભાગ, હતો કૈંક ગુજરાતમાં;
તે પણ સાધી લાગ, અંગ્રેજે જીતી લીધો.

ઘણુંખરૂં ગુજરાત, બ્રિટિશને તાબે થયું;
શેષ રહ્યો તે ભાગ, સત્તા ગાયકવાડની.

ગયાં ઝેરને વેર, ગયા કે'ર કરનાર સૌ;
પ્રજા કરે છે લ્હેર! પ્રતાપ એ અંગ્રેજનો.

* * * * *

ઓ દેવી ગુજરાત! માતા ત્હારા મધ્યમાં;
સ્વર્ગપુરી સાક્ષાત! રાજનગર રળિયામણું!

અદ્ભુત ઉંચો કોટ, દ્વાદશ દરવાજા દિસે;
જડે ન તેની જોડ, સાબર તીરે શોભતું.

પહેલો અહમદશાહ, હતો શાહ ગુજરાતનો;
આવ્યો મન ઉત્સાહ, અમદાવાદ વસાવીયું.

રાજનગર તે એજ, ગાદી સ્થાપન ત્યાં કરી;
વધ્યું પછી તો તેજ, સને ચૌદસો ચૌદમાં.

મ્હોટું એક તળાવ, કાંકરીયું કહેવાય છે;
ફરતાં ન્હાનાં નાવ, વચમાં વાડી બંગલો,

દાદાહરિની વાવ, માતૃભવાનીની બીજી;
દિલખુશ સૌ દેખાવ, રોજો શાહઆલમ તણો.

કિલ્લો સાબર તીર, ભવ્ય ભદ્રકાળી તણો;
માતાનું મંદીર, છે તેમાં ટાવર તળે.

વચમાં સુંદર હોજ, ત્રણ દરવાજા દીપતા;
શુક્રવારના રોજ, ભરાય છે ત્યાં ગુજરી.

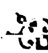
મનહર માણેકચોક, છે ચૌટાની મધ્યમાં;
ટળી જતો સૌ શોક, રચના અન્ય નિહાળતાં.

વળી શહેરની બ્હાર, ઘણી મીલ કાપડ તણી;
ગરીબનો આધાર, અસંખ્યને રોજી મળે.

રેશમનો અસબાબ, પરદેશે પોષાય છે;
અતલસને કિનખાબ, મશરૂ મોંઘા મૂલ્યનો.

વડોદરા વિખ્યાત ! ગુર્ણીયલ ગાયકવાડનું !
ઠીક કર્યો છે ઠાઠ ! આંખ ઠરે અવલોકતાં !

દરવાજા છે ચાર, શ્હેર માંડવી મધ્યમાં;
પરાં ઘણા તે બ્હાર, સુંદર શોભા શ્હેરની.

જાણીતા સાક્ષર ખા. સા. કરમઅલી રહીમ નાનજીઆણી બી. એ. નો સંગીત મંગળમય માટે અભિપ્રાય.

Kera 11th March 1917.

Dear Mr. Manikant,

Very many thanks for sending me your precious little book **સંગીત મંગળમય** The get up of the book is pleasing to the eyewhile prerusing your poems, I passed a couple of hours in ectasy. Some of the illustrations make your verses more vivid, especially **પ્રેમ ચેષ્ટા !** at the end.

" ભલે મમ નેત્ર તું ઢાંકે ! છતાં હૃદયે રમી રહીં છું !
મધુરી પ્રેમની મૂર્તિ ! જીગરને તું ગમી રહીં છું ! "

You have well depicted Divine love in several places, but I for my part admire the following.

" ભલાઈ કર ! અયે આદમ ! રહે આ દમ જહાં સૂધી !
ખુદાનું નામ લે ! હરદમ ! રહે હરદમ જહાં સૂધી ! "

રહે કંઈ દમ જહાં સૂધી These are charming lines. I would suggest however which would be more agreeable to the sense.

I quote below a few lines which I read again & again, admire their charm.

મકરપરાનો મહેલ, રાજમ્હેલ રળીયામણો !
વર્ણવવો મુશ્કેલ, ઇંદ્રભુવન આબાદ છે !

વડો કમાટી બાગ, નજરબાગને નિરખતાં !
ઉપજે હર્ષ અથાગ, ફરનીચર છે ફાંકડું !

સુરસાગરને તીર, રાજમ્હેલના રોડ પર;
નવું ન્યાયમંદીર, ગાયકવાડી રાજ્યનું.

દેવ તિર્થ ડાકોર, ગામ વિષે છે ગોમતી !
બિરાજતા ઠાકોર, ઋણ કાપે રણછોડજી !

પવિત્ર રેવા તીર, કન્યાળી, ચાણોદ છે;
દેવ તણાં મંદીર, અસંખ્ય છે તે સ્થાનમાં.

દરિયા સમ દેખાય, મહાનદી જ્યાં નર્મદા !
ભવ્ય ભરૂચ જણાય, ત્યાં તેના કાંઠા પરે !

સુંદર સુરત શે'ર, શોભે તાપીની તીરે !
આગ રેલનો કે'ર, એણે અતિશય અનુભવ્યો !

બંદર એ આબાદ, મુખ્ય મથક વહેપારનું;
આવે વૈભવ યાદ ! એનો બસ ઇતિહાસથી.

" અમારા દેહમાં ભક્તિ, રગેરગ વ્યાપજો ! પ્યારા ! "
" ગઝલના હોજમાં હર્ષે ! અહાહા !! યાર ! ન્હાવા દે ! "
" ભલે છે અન્ય રાગો પણ, ગઝલમાં ગાન થાવા દે ! "
" પિછાને જે મ્હને તેને, અવર લપની નથી પરવા ! "
" કહે **શંકર** સફળ જીવ્યું ! મળે જેને સતી નારી !
તરે પોતે અને નિજનાથને સંસાર દે તારી ! "
" જલાવી દે ! જલાવી દે ! અયે યોગી ! જટા ત્હારી ! "
" કરી નિજ શેઠની સેવા, જપ્યા ના લેશ જગદેવા !
રહ્યા જેવા .હતા તેવા ! બળી એ નોકરી કરવી ! "

Wishing every success to your literary efforts.

Yours truly,

(Sd.) K. R. Nanjiani. B. A.

અજબ **ચરોતર** પ્રાંત! "તરમાં તર" ગુજરાતમાં!
ઉદ્યોગી પણ શાન્ત, શે'ર, ગામ ને ગામડાં.

ઉત્તમ ભૂમિ રસાળ! દરેક વસ્તુ પાકતી;
ફળ ફુલ થાય અપાર, ધાન્ય તણા ઢગલા વળે!

મશહૂર છે **મે'વાસ**, દિલહર બસ દેખાય છે!
ચૂંવાળ ત્હેની પાસ, ત્યાં **બહુચરઆળી** વસે.

ભલો પ્રાંત છે **ભાલ**, ઘઉં પાકે છે ત્યાં ઘણા;
કા'નમ ને **વઢિયાળ**, રમણિય અને રસાળ છે!

પાવાગઢ પ્રખ્યાત! ડુંગર છે રળિયામણો!
વસે **કાળિકા માત**, પાસે **ચાંપાનેર** છે!

ઉત્તરમાં મશહૂર! ગિરિરાજ આબુ દિસે!
અદ્ભુત **આરાસુર**! દેવળ ત્યાં **અંબા** તણું!

બીજાં પણ પ્રખ્યાત! સ્થાન ઘણાં કહેવાય છે;
માતૃભૂમિ ગુજરાત! વખાણ ત્હારાં શું કરૂં?

રાજનગરની પાસ, અને ચરોતર ચોટલે;
મનહર **હળધરવાસ**, શોભે સેંથે તાજ સમ!

સસ્તાં પુસ્તકો ખરીદવાની આ સોનેરી તક ગુમાવશો નહિ! ખાસ ઘટાડેલી કીમ્મત!

ડિટેકટીવ દેવેન્દ્ર.	આ એક અદ્‌ભુત રસમય ડિટેકટીવ નાવેલ છે! છુપી પોલીસનાં પરાક્રમનો આબેહુબ ચીતાર! તથા બુદ્ધિને ખીલવનારૂં ૨૨૫ પેજનું પુસ્તક! અસલ કીં. રૂ. ૧-૦-૦ ઘટાડેલી કીં. રૂ. ૦-૧૨-૦.
નલિની કાન્ત.	આ એક રસીક સામાજીક નવલકથા છે! ઉચ્ચ જીવન કેવી રીતે ગાળી શકાય? તથા ગૃહસ્થાશ્રમ કેમ સુખી નીવડે? વિગેરે બાબતનું અસરકારક વર્ણન આ પુસ્તકમાં છે. અસલ કીં. રૂ. ૧-૦-૦ ઘટાડેલી કીં. રૂ. ૦-૧૦-૦.
દુઃખીયારી દુઃખતર!	આ પણ એક હ્રુદયભેદક! રસમય! સામાજીક નવલકથા છે. પાકું સોનેરી ગીલ્ડીંગનું પુઠું પેજ ૨૭૫ જૂજ નકલ શીલીકે છે. અસલ કીં. રૂ. ૧-૪-૦ ઘ. કીં. રૂ. ૦-૧૨-૦.

હરિપ્રેમ પંચદશી—અસલ કીં. રૂ. ૧-૦-૦ ઘ. કીં. રૂ. ૦-૧૨.

જ્ઞાનોત્તેજક કાવ્ય— ,, ,, ,, ૧-૪-૦ ,, રૂ. ૦-૧૨.

ચાર યોગી— ,, ,, ,, ૧-૦-૦ ,, રૂ. ૦-૧૨.

સોજીતરીઆ બ્રધર્સ-બુકસેલર.

ગણેશવાડી મુંબઇ નં. ૨.

નિર્મળ આછાં નીર, વેત્રવતીનાં જ્યાં વહે;
તે સરિતાને તીર, તંબૂ **હળધરવાસના.**

ગરવાં મેડી ગોખ, દ્રષ્ટે પડતાં દૂરથી!
રાખી ઉંચી ડોક, અતિથિને આદર દીયે!

વાડવપુર વિખ્યાત! પ્રથમ નામ ત્હેનું હતું;
વિપ્રતણી ઠકરાત, હતી હવે તો કૈં નથી!

વૈભવવંતી ખાસ, રમ્ય રૂડી વાડવપુરી;
ભાગી **હળધરવાસ**, વસ્યું વિધિના લેખથી!

ભરતી પાછળ ઓટ! એ કુદરતનો કાયદો!
ભવ્ય પડેલો કોટ! શાખ પૂરે વૈભવ તણી!

સુંદર **હળધરવાસ!** ધર્મે ધંધે ધીકતું!
વર્ણ અઢારે વાસ, કરી રહે કલ્લોલમાં!

વેત્રવતીનાં નીર, પૂર્વ દિશામાં જ્યાં વહે;
ત્હેને ઉત્તર તીર, ચ્યવન-ભ્રગુનાં ધામ છે.

દક્ષિણ તીરે દેવ, રૂષિ પરાશર તપ કરે!
જય! જય! જય! મહાદેવ! ભવ્ય ધામ ભેખડ પરે!

મણિકાન્ત કાવ્યમાળામાં આવેલાં સુંદર અને ભાવમય ચિત્રોની નોંધ–પુસ્તકની કીં. રૂ. ૨–૦–૦.

પશ્ચિમ પાદર વાસ, **ભીમનાથ** મહાદેવનો;
સોમનાથ તે પાસ, દેવાલય અદ્‌ભૂત દિસે !

ચોટું, **ચૉરો**, **ચૉક**, **નિશાળ**, સુંદર **મંદિરો** !
બાર ગામના લોક, માલ વ્હોરવા આવતા !

નિશાળ કેરી પાસ, દેવળ જ્યાં **અંબાતણું**;
વિપ્રતણો છે વાસ, ત્યાં મઢુલી **મણિકાન્તની**.

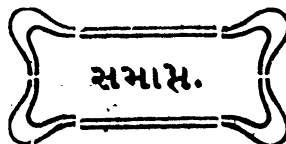
*   *   *   *   *

જય ! **અન્નપૂર્ણા** વેશ ! જન્મભૂમિ ! **ભારતસુતા** !
ભલે વસું પરદેશ ! તોપણ દ્રષ્ટિ તુજ પરે !

દુઃખમાં આવે યાદ ! દેહ વિષે વ્યાધિ થતાં;
સાંભળતી ફરિયાદ ! આશ્રય ખોળે આપતી !

જય! જય! જગવિખ્યાત! જય! જય! જય! **ભારતભૂમિ** !
જય ! **ગરવી ગુજરાત** ! નમન માત **મણિકાન્તનું**.

વંદે માતરમ્ જય ! જન્મ ભૂમિ !

માણિકાન્ત કાવ્યમાળા માટે મારો અભિપ્રાય.

(ખેડાવર્તમાન, તા. ૯-૬-૧૭.)

ગરબી.

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને.)

મધમધતી મનહર કવિતા મણિકાન્તની,
પ્રેમી જનને અરપે ઉર આનંદજો;
સાદી શાંત સલુણી ભાષા શોભવે,
પદ ઠુમરી ગઝલોને વિધવિધ છંદજો;
મધમધતી મનહર કવિતા મણિકાન્તની. ૧

સમજુકને શિખામણ જોગા શબ્દથી,
સમજાવ્યો બહુ વાણી તણો વ્યવહારજો;
જારી જુગારી છળ કપટોની છોળ્યનાં,
ઉછળતાં મોજાંનો અટવ્યો ભારજો;
મધમધતી મનહર કવિતા મણિકાન્તની. ૨

ગાફલ ગુરૂના ગંધાતા ગુરૂ મંત્રમાં,
મોહ ધરીને મરનારા જન માટજો;
લક્ષણ સહીત ગણાવ્યા લાયક ગુણને,
કન્યા વિક્રયનો પણ કાઢયો કાટજો;
મધમધતી મનહર કવિતા મણિકાન્તની. ૩

બેંકોએ બુરાડી જગની બાવડી,
ઠીક તે પણ ઠેકડીથી માર્યો ઠોકજો;
સટોરીયાંની સત્યાનાશી રોળવી,

ભલે ન માને તે જન મેલે પોકળો;
મધમધતી મનહર કવિતા મણિકાન્તની. ૪

પતિવૃતાના વરણુવી પોષક ધર્મને,
ભારતી ગૃહીણીનું શોભાવ્યું ભાળજો;
કઠણુ હૃદયના ધનવાનોને કાળજે,
સાચા શબ્દે સળગાવી પુર ઝાળજો;
મધમધતી મનહર કવિતા મણિકાન્તની. ૫

સડચો સુધારો, બાળલગ્નની બળતરા,
અને બળાપો નોકરીનો બે દાદ જો;
હઈડું ચુસે હિંદ તણું તે હાંકવા,
આદિ શબ્દે આપી સુંદર યાદ જો;
મધમધતી મનહર કવિતા મણિકાન્તની. ૬

પાપ અને પાખંડ તણી પરણુાલિકા,
નિર્મૂળ કરવા સમજાવ્યું નિરભ્રાન્તજો;
કડવું ઔષધ સાકર વિંટી સોંપીયું,
ધીરજ તારી ધન્ય ! મણિના કાન્તજો;
મધમધતી મનહર કવિતા મણિકાન્તની. ૭

માધવજીને માળે તારી મોરલી,
ગાયવાડીથી ઘુઘવતી ગુણવાનજો;
મુંબઇથી પ્રસરાતી મ્હાલો હિંદમાં,
ભાઈશંકરની આશિષ એજ નિદાનજો;
મધમધતી મનહર કવિતા મણિકાન્તની. ૮

મુંબાઇ
કાલબાદેવી રોડ. } **કવિ ભાઇશંકરજી વિદ્યારામ પંડિત.**
પ્રાણુરક્ષક ઔષધાલય.

અગાઉથી આશ્રય આપનાર ગૃહસ્થોનાં નામ.

નકલ.	નામ.
૫૧	શેઠ મણીલાલ વાડીલાલ.
૫૧	શેઠ પાલનજી પેસ્તનજી.
૩૨	મી. એ. બેનજામીન.
૨૫	,, રૂસ્તમજી ફરામજી.
૨૫	મી. મંગલદાસ, નથુભાઈ.
૨૫	,, વાડીલાલ, હરજીવનદાસ.
૨૫	,, મોહનલાલ, લલ્લુભાઈ.
૨૧	,, ધનજી, લવજી મેહેતા.
૨૦	,, જયાભાઇ, પુરસોતમદાસ. (નિસરાયા.)
૧૫	શેઠ હરજીવનદાસ કલ્યાણજી.
૧૧	મી. દીનાનાથ ગણપતરામ જાની
૧૧	,, પુનમચંદ હેમચંદ.
૧૧	,, ભાઇશંકર નથુરામ.
૧૦	,, હીરાલાલ ગણેશરામ.
૮	,, અંબાલાલ મનસુખરામ ભટ્ટ.
૮	,, રણછોડલાલ દેવજીભાઇ.
૮	,, વડીયા ભગવાન જસોદર.
૮	,, દુલભ અમરસી ખત્રી.
૮	,, ગોરધનદાસ નારણદાસ.
૮	,, લખમીદાસ વલભરામ.
૮	,, એમ. બી. શાહ.

નકલ.	નામ.
૮	મી. મોતીલાલ ગોવીંદજી.
૮	,, શાહ અંબાલાલ મગનલાલ.
૬	,, દેવસીંગ મોહનલાલ ડેવડાવાલા
૬	,, જેસીંગલાલ નાથાલાલ.
૫	,, અંબાલાલ માલજીભાઇ.
૫	,, છબીલદાસ જેમલભાઇ.
૫	,, શાહ નેમીદાસ કલ્યાણજી.
૫	,, પંડ્યા હીંમતલાલ સોમેશ્વર.
૫	,, ધનજીભાઇ મુલજી વાઢેર.
૫	,, તુલસીરામ ગંગારામ.
૫	,, ચુનીલાલ વલભરામ પટેલ.
૫	,, અંબાલાલ છગનલાલ શાહ.
૫	,, હીરાચંદ ભાઇચંદ શાહ.
૫	,, અંબાલાલ ફુલચંદ ,,
૫	,, અંબાલાલ છગનલાલ મોદી.
૫	,, જાદવજી ઝીણાભાઇ.
૫	,, આસારામ ગવરીશંકર.
૫	,, ક્રીશ્ના લક્ષ્મણ.
૫	,, પ્રલ્હાદજી જેસીંગભાઈ.
૫	,, કેશવલાલ હરજીવનદાસ શાહ
૫	,, અંબાલાલ ત્રીભોવનદાસ ,,
૫	,, અંબાલાલ નરસીંહદાસ.

“મણિકાન્ત.”